

Hui i demà se celebren les 100 Hores d'Astronomia

Entre hui dijous i demà divendres hi haurà cent hores d'observació astronòmica. Aquesta iniciativa prolonga el projecte divulgatiu iniciat amb la medicació, la setmana passada, del radi de la Terra.

REDACCIÓ

El Campus de Burjassot-Paterna mirarà cap al cel, més que mai, aquesta setmana. El Departament d'Astronomia i Astrofísica, en col·laboració amb l'Agrupació Astronòmica de la Universitat de València, ha organitzat les anomenades 100 Hores d'Astronomia. Hui dijous, a l'Aula d'Astronomia, tindrà lloc l'observació del Sol tant en llum visible com en ràdio. Durant la nit, també s'observarà la volta celest.

Divendres es repetirà aquesta activitat i, a més a més, es farà una observació remota des d'un observatori (Aula d'Astronomia i Saló de Graus de Matemàtiques) integrat en el programa *La volta al món amb 80 telescopis*. Aquesta retransmissió en directe, des dels telescopis més avançats del món, començarà a les deu del matí amb el telescopi *Gemini* a Hawaii (EUA) i acabarà a les deu del matí del dia següent, amb una connexió amb l'Observatori Palomar, també als EUA.

El programa d'aquesta setmana prolonga la iniciativa de divulgació realitzada la setmana passada, quan estudiants de batxillerat es van apropar a la Universitat per a participar en una activitat singular: la medicació del radi de la Terra.

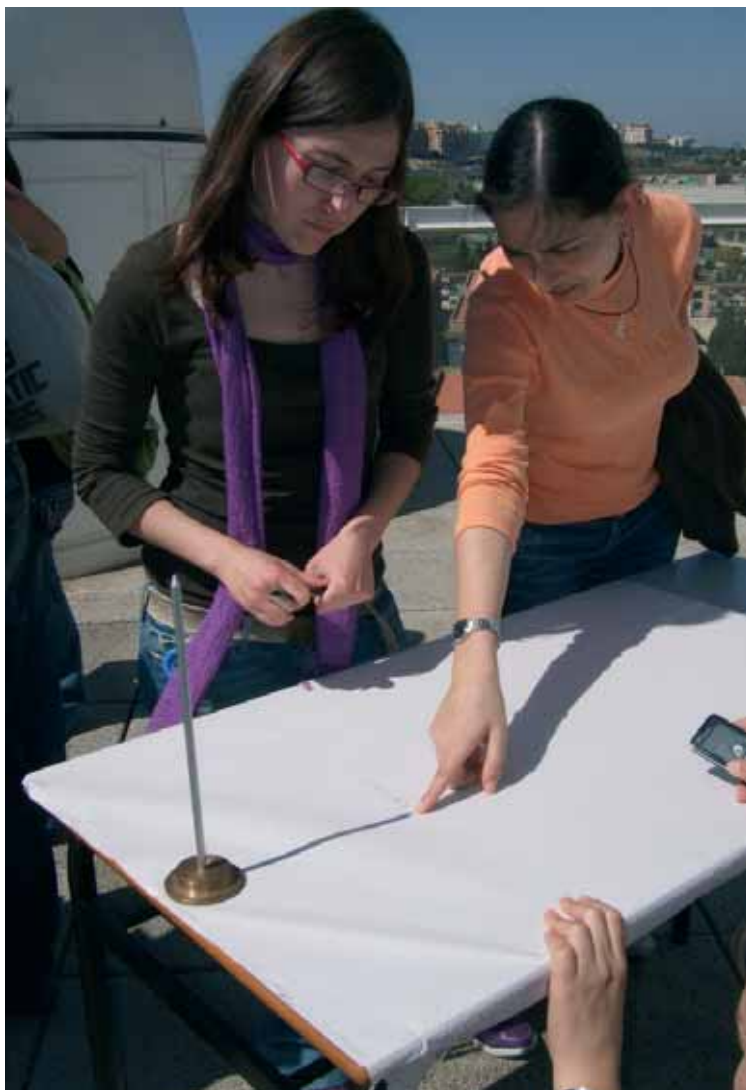
Fa uns dos mil anys l'astrònom grec Eratòstenes s'adonà que al sud d'Egipte el dia del solstici d'estiu (21 de juny) el sol a migdia es reflectia en el fons d'un pou. Els rajos de sol no feien cap ombra als objectes. Tanmateix, el mateix dia i a la mateixa hora, molt més al nord, a la ciutat d'Alexandria, els edificis feien ombra. Així, va pensar que aquest fenomen tan curiós només podia produir-se si la Terra era esfèrica. La diferència de l'altura del sol en-

tre Alexandria, a la vora de la Mediterrània, i el sud d'Egipte (a 90°) és aleshores igual a l'angle entre els dos indrets vistos des del centre del nostre planeta.

Eratòstenes va mesurar la distància entre els dos punts i això li va permetre calcular el radi de la Terra, resultat que estava molt pròxim al real. El fet que la Terra siga una esfera és conegut, per tant, des de l'antiga Grècia i només la caiguda de l'Imperi romà i la pèrdua dels referents culturals clàssics va propugnar la idea d'una Terra plana durant molts segles.

Enguany, quatre-cents anys després de les primeres observacions telescòpiques de Galileu Galilei, se celebra l'Any Internacional de l'Astronomia. Milers d'activitats s'estan realitzant arreu del món per acostar aquesta ciència a la societat i aquesta setmana s'ha repetit, en més de nou-cents centres de l'Estat Espanyol, l'experiment que Eratòstenes va desenvolupar fa vint-i-quatre segles, amb els mateixos instruments. A l'Aula del Cel de l'Observatori Astronòmic, estudiants de Fonaments d'Astronomia de Matemàtiques i de l'Agrupació Astronòmica de la Universitat de València van liderar aquesta iniciativa al Campus de Burjassot-Paterna.

ELS SECRETS DEL GNÒMON. L'observació és ben senzilla. Consisteix en la mesura repetitiva de la longitud de l'ombra d'un pal vertical o gnòmon al llarg de les hores prèvies i posteriors al migdia solar que actualment ocorre al voltant de les 13 hores. La comparació amb altres mesures similars obtingudes en altres llocs de l'Estat permetrà obtenir una mesura del radi de la Terra, de manera similar a com ho va

Dalt, participants en la medicació del radi de la Terra. Baix, imatge d'arxiu d'una activitat a l'Observatori. FOTOS: ENRIC MARCO

fer Eratòstenes. Encara que aquesta activitat no és una experiència novadora, va permetre als estudiants adonar-se que, de vegades, no calen grans instruments per a conèixer els secrets

de la natura, sinó que un senzill gnòmon pot fer importants aportacions a la ciència. El que és realment important és la idea prèvia i com fer les preguntes adequades.

Els esportistes de la Universitat obtenen 22 medalles

REDACCIÓ

Un total de 22 medalles van aconseguir els esportistes de la Universitat de València en el campionat d'atletisme del Grup Llevant, que va reunir el passat cap de setmana a Cartagena atletes universitaris de la Comunitat Valenciana, de Castella-la Manxa i de Múrcia.

Per marques, els esportistes de la Universitat van aconseguir huit mínimes per assistir als campionats d'Espanya que se celebraran els dies 9 i 10 de maig a Madrid.

Cal destacar l'actuació dels esportistes universitaris, les quatre medalles, tres d'or i una de plata, aconseguides per Cristina Fuentes, i les tres medalles, una d'or i dos de plata, per Sergio Mariscal, així com la marca de 43'56 en el relleu de 4x100 metres masculí. De les 22 medalles, 9 són d'or (Cristina Fuentes en 200 mts, 400 mts i 4x400 mts; Cristina Roselló en 1.500 mts; Alba Miralles en javelina; Raquel Landín en 3.000 mts obstacles; José Mario Tébar en longitud; Juan Vicente Mampel en martell; María Ponce, Nuria Morrió i Maite Bermuz en 4x400 mts; i Miguel Castillo, Jaime Pérez, Hèctor Guillot i Sergio Mariscal en 4x100 mts); 9 de plata, per a Cristina Font en 100 mts, Sergio Mariscal en 100 i 200 mts, Andrea Salvador en 3.000 mts obstacles, Jessica Castellà en disc, Xavier Vidal en martell, Alba Miralles en pes, María Sánchez en 800 mts, Beatriz Ferrando en longitud i Maite Bermuz en 400 mts; i 3 de bronze: María Ponce en 800 mts, Sergio Real en longitud i Miguel Morera, Jorge Lloris, Jesús Olmo i Jorge Calabuig en relleus 4x400 mts.

D'altra banda, fins el 17 de maig es disputa en els tres campus de la Universitat de València el Trofeu Rector de Pàdel i Tennis de Taula. Els esports de raqueta gaudeixen de bona salut entre la comunitat universitària. En pàdel participen 142 persones (99 homes i 43 dones), mentre que en tennis són 79 (69 homes i 10 dones).

Arranca el programa de primavera de l'Aula de Música

REDACCIÓ

Ahir dimecres, dia 1 d'abril, va començar la programació musical de primavera de la Universitat de València. Al llarg d'aquest cicle es realitzaran dèssset concerts en diversos espais de la Universitat: la Capella de la Sapiència, de la Nau, el Col·legi Major Lluís Vives, el Col·legi Major Rector Peset i el Jardí Botànic. L'entrada és sempre lliure i limitada a la capacitat del recinte. El primer concert estarà a càrrec del guitarrista Javier Moya, que interpretarà peces de F. Tàrraga, I. Albéniz, L. Narváez, G. Sanz, entre al-

tres autors. Aquest concert s'inscriu en el cicle *Música a la Capella* que se celebra els dimecres a la Nau, a partir de les 19:30 hores.

El primer a intervindre, ahir, va ser Javier Moya. Nascut a Torelló, va iniciar a València la carrera de guitarrista amb E. Perona i la va continuar posteriorment amb J. Pechuán, al Conservatori Superior de Música de València, on obtingué el títol de professor de guitarra. Va acabar els estudis superiors sota la direcció del catedràtic A. Galindo. Ha rebut classes de perfeccionament de famosos guitarristes com ara J. Tomás, J. L. Lopategui, D. Rus-

sell, M. Barrueco, R. Ausell i Narciso Yepes.

El 1993 compongué la cançó que obtingué el segon premi en el Concurs de Cançons Vocacionals. Des d'aleshores ha registrat diverses obres per a guitarra, cançons i sintonies per a ràdio i ha musicat poemes. Ha versionat, adaptat, arranjat i transcrit per a guitarra obres de J. S. Bach, N. Piovani, Lennon/McCartney, M. Oldfield, T. Jones i V. Morais, entre altres. També ha tocat en directe per a diverses cadenes de ràdio i televisió. Actualment és mestre especialista en educació musical i realitza estudis de musicoteràpia.

Lliurat el premi 2009 de narrativa científica

REDACCIÓ

El Premi Vicent Andrés Estellés de Narrativa Científica de la Universitat de València 2008 va ser lliurat divendres passat, dia 27 de març. El guanyador d'aquesta tercera edició del premi, dotat amb 6.000 euros, ha estat el galleg Constantino Armesto Ramón amb l'obra *Un planeta blau: successos geològics i problemes ambientals de la Terra*, la qual es publica en la col·lecció Ciència entre Lletres de la Càtedra de Divulgació de la Ciència i Publicacions de la Universitat de València.

Els Premis Vicent Andrés Estellés estan organitzats per l'Ajuntament

de Burjassot. Pere Puigdomènech, biòleg molecular i director del Laboratori de Genètica Molecular Vegetal CSIC-IRTA a Barcelona, va obtenir el primer premi VAE de narrativa científica, l'any 2006, amb el thriller tecnocientífic titulat *Andreadòria*. I en la segona edició del guardó, el guanyador va ser Josep Vicent Boira, doctor en Geografia, professor de la Universitat de València i director del Servei de Política Lingüística d'aquesta institució. La seua novel·la *Una illa remota* està basada en la vida real del metge anglès George Cleghorn (1716-1794) durant la seua estada a Menorca.